

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਾਰਪਿਤ

ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਲੋਨ ਜਰਮਨੀ ਵਿਖੇ ਹੋਏ

ਜਰਮਨੀ- ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ- ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ 15 ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 18 ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕਲੋਨ ਜਰਮਨੀ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਾਰਪਿਤ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਯੋਰਪ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਅਭਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨਿਤਨੇਮ ਉਪਰੰਤ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਇਸ ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਦੀਆਂ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰਿ ਰਹਿਰਾਸ ਦੇ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਜਰਮਨ ਭਰ ਅਤੇ ਯੋਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜਸ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇਟਲੀ ਤੋਂ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ। ਹੋਲੈਡ ਤੋਂ ਜਥੇ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਜਥੇ. ਸਵਿਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸ਼ਾਮੀ ਰਹਿਰਾਸ ਦੇ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਰੈਣ ਸਬਾਈ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਐਤਵਾਰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਲਾਸਕੋ ਯੂ ਕੇ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿਰੰਗ, ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ, ਭਾਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੈਰਿਸ, ਭਾਈ ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਕਨੈਡਾ ਟਰਾਂਟੋ, ਭਾਈ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ, ਭਾਈ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹਮਬਰਗ, ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਲੈਡ, ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਇਟਲੀ, ਭਾਈ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਹੋਏ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਸਫਲ ਕੀਤੇ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਆਏ

ਮੁਖੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਥੇਦਾਰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਵੱਲੋਂ ਯੋਰਪ ਭਰ ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਲਾਹੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਅੰਤ ਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ-

ਭਾਈ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗਨੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੱਸੀ ਸਿੰਘ ਯੋਰਪ ਭਰ ਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਭਾਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ, ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕਟਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਕੋਰਰ ਅਫਗਾਨੀ ਪ੍ਰਵਾਰਾ ਨੇ, ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਗਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਸੀਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ 55 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਉਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋਰ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਪੰਡਿਤ ਲਾਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਛੱਜੂ ਰਾਮ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਢਹਿ ਪਏ ਅਤੇ ਸਿਖੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਈ। ਛੱਜੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਹਿਮਤ ਚੰਦ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਛੱਜੂ ਰਾਮ ਦਾ ਹੀ ਬੇਟਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈਆਂ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਮੁਅੱਜਮ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ ਅਨੁਸਾਰ “ਮੁਅੱਜਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਦਾਇਗੀ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਸਿਧਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਾਬਤ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਹੁਣ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰੁਹਾਨੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਕਟ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਤਰਕੀਬ

ਬਣਾਈ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਆਮ ਗੋਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕਪੜੇ ਪਾ ਲਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੋਲੀਆਂ ਨੇ ਰਾਣੀਆਂ ਵਰਗੇ ਕਪੜੇ ਪਾ ਲਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣ ਸਕਣ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਸਲੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਵਕਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰਾਜੇ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਧਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਲੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਜੋ ਜੂਨ 1656 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਕੀਰਤਪੁਰ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਵਾਪਸ ਬਕਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਜੀ ਦੇ ਭਰ ਜੁਆਨੀ (31 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ) ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਦੀ ਪਰਚਾਵਣੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਤੋਂ ਬਕਾਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੈਜ਼ੇ ਅਤੇ ਚੇਚਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜੋਰ ਸੀ। ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਨੇ ਸਭ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੁਖਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਅਕਸੀਰ (ਉਹ ਦਵਾਈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਜਾਵੇ) ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਚੁਬੱਚਾ ਬਣਵਾਕੇ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਭਰਵਾ ਦਿਤਾ ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰੋਵਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਦੱਸ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਜੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਯਮੁਨਾ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ। ਪਰ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਠ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਰ ਮੰਗਲਵਾਰ 24 ਮਾਰਚ 1664 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਜਿਥੇ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਪਰ ਬਿਠਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਵਾਨ ਦੁਰਗਾ ਮੱਲ, ਕੰਵਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪੁਤਰ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ, ਮਸੰਦ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਬਾਘਾ ਛੀਂਬਾ ਅਤੇ ਮਨੀ ਰਾਮ ਜਲਾਹਨਾ ਸਨ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰਕੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ)। ਮਸੰਦ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਲਾਕੀ ਵਰਤੀ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਨੂੰ ਕਰਮਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਖੇ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦਰਿੜ ਸਨ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਠੋਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ।

ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਉਪਰ ਚੇਚਕ ਦੇ ਨੀਸ਼ਾਨ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਜਾਂਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ, ਦੀਵਾਨ ਦੁਰਗਾ ਮੱਲ, ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਲਈ “ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ” ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ, 30 ਮਾਰਚ 1664 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਦੁਰਗਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਾਰਿਸ ਬਾਬਾ ਜੀ (ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ) ਵਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨਾ ਨਾਂ ਲਏ ਆਪਣਾ ਉੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਥਾਪਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪਣ ਵਾਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਬੇਖਬਰ ਰੱਖਣਾ ਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਜ ਨੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 31 ਮਾਰਚ 1664 ਨੂੰ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਸ਼ੇਭਿਤ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗੀਠੇ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸਗੰਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ ਪਰ ਸਥਿਤ ਹੈ।

*** **